

**BEVEZETŐ AZ „ELÉG VOLT A FECSEGÉSBŐL!” – IN MEMORIAM
FIGLER ANDRÁS (1956-2010) CÍMŰ EMLÉKKÖTETHEZ**

**INTRODUCTION TO THE VOLUME "ENOUGH OF SMALL TALK!"
IN MEMORIAM ANDRÁS FIGLER (1956-2010) •**

ILON Gábor

H-9662 Mesterháza, Kossuth utca 2.

E-mail: ilon.gabor56@gmail.com

Középpont Figler András és Ilon Gábor, a zsennyei temető (Gáta-Wieselburg kultúra) kiállításának megnyitóján. Rum, Faluház padláster, 2004. március 2. (Fotó: Vámos Gábor)

In the middle András Figler and Gábor Ilon at the opening of the exhibition of the Zsenye cemetery (Gáta-Wieselburg culture) in the attic of the community centre of Rum village, 2 March, 2004 (Photo: Gábor Vámos)

• ILON Gábor (2026): Bevezető / Introduction. In: ILON, G. (szerk./ed.), „Elég volt a fecsegésből!”* In memoriam Figler András (1956–2010). Savaria University Press, Szombathely, 11–14.

E kissé módosított szöveg eredetije az emlékülés kezdetén, 2025. június 7-én hangzott el. / The original of this slightly modified text was delivered at the beginning of the memorial session in Csanak, on 7 June, 2025.

Bevezető

Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok című munkájának szellemisége határozta meg alábbi, néhány bevezető gondolatomat.

A szerző, Plutarkhosz az 1. és a 2. század fordulóján élt. A görögből rómaivá lett platonista papnak és életrajzírónak ez a fő műve. A címe önmagáért beszél. E könyvében a görög és római hősök irtóztos vétkei és óriási erényei az emberi természet határainak felismerésére tanítanak.

Ez nekem Szombathelyen, fiatal történelem szakos hallgatóként kedvenc olvasmányom volt.

Az ELTE történész hallgatójaként újra olvastam. Néha később is elő-elő vettem. Gyanítom ezzel a művel Figler András is így lehetett, hiszen egy korban születtünk, tanultunk, dolgoztunk és éltünk. A világról hasonlóan vélekedtünk.

Itt és most, megemlékező összefoglalásunk kezdetén néhány párhuzamosságunkra utalnék.

András és én

- mindketten 1956-ban születtünk,
- az Ő ősei egyik ágon német, az enyéim egyik vonulata horvát ajkú és származású volt,
- egyikünk sem nemesi vagy polgári család lezármazottja,
- neki és nekem is egy húgom volt,
- Ő és én is elhatároztuk: régész lesznek!
- Neki és nekem sem ment ez a gimnáziumi érettség követően simán, zökkenőmentesen. Ő néhány év múzeumi tevékenykedés után nyert felvételt az ELTE régészet szakjára. Nekem ez csak egy év munkakönyves múzeumi időszak volt, ugyanakkor a régészeti tanulmányaim előtt és közben két másik diplomát kellett abszolválnom,
- mindketten vidéken dolgoztunk régészként,
- mindketten elsősorban a bronzkorral foglalkoztunk, de semmilyen kor és helyzet kihívása elől nem tértünk ki, sőt!
- mindketten ástunk Ménfőcsanakon,
- mindketten kisvárosi múzeum élére kerültünk, mégpedig szomszéd várakba. Ő Mosonmagyaróvárra, én Pápára,
- majd mindketten szombathelyi központtal tevékenykedtünk. Az Örökségvédelmi Hivatal regionális központi irodája volt itt. Én a Savaria Múzeumban és a felsőoktatásban tettem a dolgom, s e fő-

Introduction

The spirit of Plutarch's work entitled: "Parallel Lives" has determined some of these introductory thoughts. Plutarch lived at the turn of the first and second centuries. This is the main work of the Greek Platonist priest and biographer who turned Roman. The title speaks for itself. In this book, the heinous crimes and enormous virtues of Greek and Roman heroes teach us to recognize the limits of human nature.

This was my favourite reading as a young history student in Szombathely.

I read it again as a history student at ELTE. Sometimes I also read it later. I suspect that András Figler must have felt the same way about this work, since we were born, studied, worked and lived in the same era. We developed similar views on the world.

I would like to point out some of our shared parallels.

András and I

- were born in 1956,
- one of his ancestors was German, one of mine was Croatian-speaking and of Croatian origin,
- neither of us descended from noble or bourgeois families,
- he and I both had a sister,
- he and I both decided to become archaeologists!
- life didn't go smoothly for either him or myself after graduating from high school. Following a few years of museum work, he was admitted to the archaeology department of the Eötvös Loránd University in Budapest. For me, it was only a year of museum work, but I had to complete two other degrees before and during my archaeological studies,
- we both worked as archaeologists in the countryside,
- we both primarily dealt with the Bronze Age, but we didn't shy away from the challenges of any archaeological period or situation at all!
- we both excavated in the area of Ménfőcsanak,
- we both ended up as heads of small town museums, in what could be described as "neighboring castles". He directed the museum in Mosonmagyaróvár, I worked in Pápa,
- then we both worked in the regional headquarters of the Heritage Protection Office in Szombathely. I also worked at the Savaria Museum and

rumokon is rendszeres volt a kontaktunk.

- mindkettőnkre jellemző (volt) a munkamánia,
- mindketten szenvedélyesen tettük a dolgunkat, így is adtuk elő magunkat, amit sokan félreértettek és összeférhetetlennek bélyegeztek minket,
- mindketten elhagytuk gyermekeink anyját, feleségünket,
- mindketten szerettük az emberi közösséget. Önként is tettünk ezért. Az Ő meghatározó esete: Kajárpéc, az enyém Nagydém.
- mindketten sokszor magányosan, időnként magunkba fordulva, őrlődve folytattuk a küzdelmet az általunk vélt jóért,
- mindkettőnk egyik kedvenc itala a vörösbor (volt),
- mindketten megismerkedtünk a tumorról és nagyon nem vettük komolyan. András nem menekült meg a szorításából. Nekem sikerült.

Máig bánt, hogy az utolsó telefonhívásának nem tettem eleget. Nem értem oda a kórházi ágyához. Éppen egy ásatás hatósági ellenőrzésére tartottam Zalába, villámhárítónak. Mire visszaértem Szombathelyre, 2010. június 10-én elment ebből a világból.

Ezért most, ezen a napon, az előbbi dátumhoz közel vagyunk mi itt, a csanaki katolikusok Községi házában. A hely és így a lehetőség biztosításáért Bartók Ferenc plébános úrnak mondok köszönetet.

Megemlékezésünk első eseményeként hallgassuk meg egy rádiófelvétel részletét. Ez 1987. október 17-én a Győri Rádióban hangzott el. Első emlékezőnk, Vikár Tibor vette fel és őrizte meg. Négy percnyi a teljes anyag, ahol András Kajárpéc és határa kulturális örökségéről beszél.

in higher education in the same city, thus we had regular contact in these forums as well.

- both of us could be considered workaholics,
- we both worked passionately, and presented ourselves that way, which many people misinterpreted and labeled us ill-tempered,
- both of us divorced, leaving the mothers of our children,
- we both loved local societies and worked as volunteers in community building. The defining case for András was Kajárpéc, mine was Nagydém.
- we both often continued struggling for what we believed to be good. Frequently alone, sometimes turning inward, digesting ourselves,
- one of our favorite drinks was red wine,
- both of us got acquainted with tumors and neither of us took that condition very seriously. However, András did not escape the grip of the disease, while I succeeded.

I still regret not answering his last phonecall. I didn't make it to his hospital bed. I was on my way to Zala county for an official inspection of a contested excavation, to serve as a lightning rod alleviating the tense situation. By the time I returned to Szombathely, he had passed away on June 10, 2010.

Close to the 15th anniversary of this sad date, a commemorative session was held in the Community House of the Catholics of Csanak. I would like to thank the parish priest Ferenc Bartók OSB for providing the venue there by making that event possible.

As the first event of the commemoration, we listened to an excerpt from a radio interview, broadcasted on Győr Radio on 17 October, 1987. It was recorded and preserved by Tibor Vikár. In the four minutes long recording, András talked about cultural heritage in the village of Kajárpéc and its surroundings.

